

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

مرکز آموزشی و درمانی سردار سپهر شهید حاج قاسم سلیمانی

تب در کودکان

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: ۱۴۰۴

شماره واحد آموزش به بیمار: ۰۲۶۳۵۷۷۱۱۲۵

منابع: ClinicalKey, WebMD, Mayo clinic

شرح:

هیپوتالاموس غده‌ای در مغز است که مانند یک ترموستات عمل می‌کند و با درک صحیح میزان دمای مناسب برای بدن پیامی را به سیستم‌های عصبی ارسال و آنها را برای رسیدن به دمای مطلوب آماده می‌کند. دمای طبیعی بدن ۳۷ درجه سانتی‌گراد است البته در برخی افراد اندکی درجه حرارت بدن بالاتر یا پایین‌تر است. همچنین دمای بدن در طول شبانه‌روز متغیر است؛ در صبح اندکی پایین‌تر و در عصر اندکی بالاتر می‌رود. وقتی ویروسی وارد بدن و خون کودک شود موجب تغییراتی در خون و گلبول‌های سفید و درجه حرارت بالا برای دفاع می‌شود. هیپوتالاموس با درک این موضوع به سیستم عصبی دستور می‌دهد درجه حرارت بدن بالا برود و دمای بدن ممکن است از ۳۸ تا ۴۰ درجه برسد. تب نشانه مقابله سیستم ایمنی بدن با عفونت است.

میزان طبیعی دمای بدن:

درجه حرارت طبیعی بدن با دماسنج دهانی ۳۷ درجه سانتی‌گراد و با دماسنج داخل مقعد ۳۷/۵ است. درجه حرارت بالای ۳۷/۵ مقعدی و بالاتر از ۳۸ دهانی، تب نام دارد.

عوامل موثر در تغییرات دمای بدن:

- فعالیت شدید بدنی
- دمای محیط
- پوشش و لباس

انواع تب:

تب ممتد و مداوم که به تدریج بالا رفته و مدت چند روز به حالت ثابت مانده و بیشتر از ۱ درجه تغییری ندارد و به تدریج افت می‌کند مانند بیماری‌های سینه پهلوی (پنومونی)، تب تیفوئید، عفونت مجاری ادرار و تب مالت

- تب متناوب مویی که در طول بیماری دمای بدن پیوسته بالا می‌ماند اما شدت آن بصورت مویی و منظم کم و زیاد (بیشتر از ۱ درجه) می‌شود مانند تب اندوکاردیت (التهاب پرده آنکار قلب)
- تب متناوب یا متقاطع در بیمار که به صورت متناوب و مویی رخ داده ولی در یک دوره زمانی منظم تب قطع شده و دوباره دمای بدن بالا می‌رود مانند تب مالاریا، عفونت خون و تب سیاه
- تب عود کننده که تغییرات دمایی در بدن در یک دوره زمانی (مثلاً دو هفته) در بیمار بطور متناوب و با سرعت زیاد دیده می‌شود مانند (هوچکین)

علائم:

- وجود علائم زیر همراه با تب نیز می‌تواند نشانه جدی بودن مشکل باشد:
- درجه حرارت بالاتر از ۳۸ درجه سانتی‌گراد در کودکان و بزرگسالان
- لرز، سردی اندام‌ها
- درد عضلات و مفاصل
- سردرد
- عرق متناوب
- افزایش سرعت ضربان قلب و یا تپش قلب
- قرمزی پوست و وجود دانه‌های کوچک قرمز- ارغوانی روی بدن که با فشار دادن سفید نمی‌شوند.
- احساس غش کردن، سرگیجه و یا گیجی

- همراه با داشتن علائم عمومی تب

درمان :

با توجه به سن کودک اقدامات زیر انجام می شود:

- اگر کودک بین سه ماه تا سه ساله است، در صورت تب خفیف تا ۳۷/۸ نیاز به دارو ندارد و فقط مرتب درجه حرارت وی را اندازه بگیرید.
- در صورتی که کودک همراه با تب بی قراری داشت یا درجه حرارت بدن بیشتر از ۳۷/۸ شد، داروی ضدتب و در صورت صلاح دید با توجه به نوع تشخیص آنتی بیوتیک شروع می شود.
- اگر سن کودک کمتر از سه ماه است و تب بالای ۳۸ درجه دارد هیچ دارویی به کودک خود ندهید و او را سریعاً نزد پزشک ببرید. تب ممکن است نشانه عفونت خطرناک و جدی باشد.

در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- در صورت طولانی شدن مدت زمان تب

- ضعف بدنی، کاهش اشتها، بی حالی، رنگ پریدگی

- در دمای بسیار بالا ۴۰ درجه سانتی گراد علائم تشنج، توهّم و یا سردرگمی رخ می دهد.

- ناتوانی در بلعیدن غذا و آب دهان

علل شایع:

- عفونت های ویروسی و باکتریایی از جمله ذات الریه، سرماخوردگی، آنفلوآنزا، عفونت گوش و برونشیت، اسهال و استفراغ

- واکسیناسیون اخیر در کودکان

- دندان درآوردن در کودکان

- بیماری های التهابی خاص و یا اختلالات خود ایمنی، از جمله آرتریت روماتوئید و بیماری کرون

- سرطان ها

- برخی از داروها

عوارض احتمالی:

- بالا رفتن ناگهانی تب از ۳۸/۹ به ۴۰/۵ درجه سانتی گراد ممکن است سبب تشنج شود.

تشخیص:

- یک راه سریع این است که پیشانی کودک را ببوسیم یا لمس کنیم. اگر احساس می کنید که پیشانی کودک داغ است احتمالاً تب دارد.

- استفاده از دماسنج (ترمومتر) می تواند شما را مطمئن کند.